

Kohtuasi C-240/09

Lesoochranárske zoskupenie VLK

versus

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud
Najvyšší súd Slovenskej republiky)

Keskfond – Århusi konventsioon – Üldsuse osalemine keskkonnaasjade otsustamises ning õigus neis asjus kohtu poole pöörduda – Vahetu õigusmõju

Kohtujurist E. Sharpstoni ettepanek, esitatud 15. juulil 2010 . . . . . I - 1259

Euroopa Kohtu otsus (suurkoda), 8. märts 2011 . . . . . I - 1285

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Eelotsuse küsimused – Euroopa Kohtu pädevus – Niisuguse rahvusvahelise lepingu tõlgendamine, mille ühendus ja selle liikmesriigid on sõlminud jagatud pädevuse alusel – Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon (Århusi konventsioon) – Ühenduse ja liikmesriikide vahelise pädevuse jaotuse kindlaksmääramise pädevus (EÜ artikkel 234; Århusi konventsioon, artikli 9 lõige 3; nõukogu otsus 2005/370)*

2. *Eelotsuse küsimused – Euroopa Kohtu pädevus – Piirid – Tõlgendus, mida on taotletud põhjusel, et üks säte on kohaldatav nii siseriikliku õiguse reguleerimisalasse jäävates olukordades kui ka liidu õiguse reguleerimisalasse jäävates olukordades – Selle tõlgenduse andmise pädevus*
(Århusi konventsioon, artikli 9 lõige 3; nõukogu otsus 2005/370)
3. *Rahvusvahelised lepingud – Ühenduse lepingud – Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamise üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon (Århusi konventsioon) – Artikli 9 lõige 3 – Vahetu õigusmõju – Puudumine*
(EÜ artikkel 10; Århusi konventsioon, artikli 9 lõige 3; nõukogu otsus 2005/370)

1. Kuna ühendus ja selle liikmesriigid ühinesid keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamise üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooniga (Århusi konventsioon) jagatud pädevuse alusel, järeldub sellest, et see on Euroopa Kohtu, kellele asi on antud lahendamiseks EÜ asutamislepingu sätete, nimelt EÜ artikli 234 alusel, ja kes on pädev piiritlema liidu kanda olevaid kohustusi ja kohustusi, mis on vaid liikmesriikide pädevuses, ning tõlgendama nimetatud konventsiooni sätteid.

Århusi konventsiooni artikli 9 lõikest 3 tulenevad kohustused endiselt liikmesriikide siseriikliku õiguse kohaldamisalasse. Sellisel juhul peavad liikmesriikide kohatud siseriikliku õiguse alusel kindlaks tegema, kas isikud võivad vahetult tugineda seda valdkonda puudutava rahvusvahelise lepingu normidele või kas need kohatud peavad neid kohaldama omal algatusel. Sel juhul ei kohusta ega välis- ta liidu õigus seda, et liikmesriigi õigus tunnustab isikute õigust tugineda sellele normile vahetult või paneb kohtule kohustuse seda omal algatusel kohaldada.

Edasi tuleb kindlaks teha, kas liit on Århusi konventsiooni artikli 9 lõikega 3 hõlmatud valdkonnas oma pädevust teostanud ja sellest sättest tulenevate kohustuste täitmiseks õigusnorme vastu võtnud. Juhul kui see nii ei ole, jäävad

Kui aga tuvastatakse, et liit on oma pädevust teostanud ja võtnud Århusi konventsiooni artikli 9 lõikega 3 hõlmatud valdkonnas vastu õigusnorme, siis on kohaldatav liidu õigus ja Euroopa Kohtu

ülesanne on kindlaks teha, kas kõnealuse rahvusvahelise lepingu normil on vahetu õigusmõju.

Kui normi saab kohaldada nii siseriikliku kui ka liidu õiguse reguleerimisalasse jäävates olukordades, siis on liidul kindel huvi, et sõltumata sellest, millistel tingimustel seda normi kohaldatakse, tõlgendatakse seda ühetaoliselt, et tulevikus ära hoida erinevaid tõlgendusi.

EÜ artikli 175 alusel, koosmõjus EÜ artikliga 174, on liidul keskkonnavaldkonnas otsene välispädevus.

(vt punktid 42 ja 43)

Peale selle kuulub konkreetne küsimus, mis ei ole veel liidu õigusaktide ese, liidu õiguse valdkonna sellest hetkest alates, kui see küsimus on reguleeritud liidu ja selle liikmesriikide poolt sõlmitud lepingutega ning see puudutab valdkonda, mis on liidu õigusega laias ulatuses kaetud.

(vt punktid 31–33, 35 ja 36)

2. Euroopa Kohus on pädev tõlgendama keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (Århusi konventsioon) artikli 9 lõiget 3 ja eriti otsustama selle üle, kas sellel sättel on vahetu õigusmõju.
3. Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (Århusi konventsioon) artikli 9 lõikel 3 puudub liidu õiguses vahetu õigusmõju. Siseriiklik kohus peab siiski tõlgendama siseriiklikku menetlusõigust, milles sätestatakse tingimused haldus- või kohtuliku kaebuse esitamiseks, niipalju kui võimalik kooskõlas nii selle konventsiooni artikli 9 lõike 3 eesmärkidega kui ka nende õiguste tõhusa kohtuliku kaitse eesmärkidega, mis on liidu õigusega antud selleks, et võimaldada keskkonnakaitseorganisatsioonil vaidlustada haldusmenetluses tehtud otsus, mis võib olla vastuolus liidu keskkonnaõigusega.

Vastavat valdkonda reguleerivate liidu õigusnormide puudumisel tuleb iga liikmesriigi siseriiklikus õiguskorras kehtestada menetlusnormid selliste õiguskaitsevahendite osas, mille eesmärk on tagada nende õiguste kaitse, mis tulenevad isikutele liidu õigusest, kusjuures liikmesriigid vastutavad selle eest, et nende õiguste tegelik kaitse oleks igal üksikjuhtumil tagatud.

läbivaatamiseks, mille eesmärk on tagada isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse, olla ebasoodsamad kui samalaadsete siseriiklike hagide puhul (võrdväärsuse põhimõte), ja need ei tohi muuta liidu õiguskorraga antud õiguste kasutamist praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte).

Sellega seoses ei tohi menetlusnormid, mis on kehtestatud nende kohtuasjade

(vt punktid 47, 48, 51, 52 ja resolutsioon)